

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
<https://www.internetconsultatie.nl/wbe/b1>

Ons kenmerk 2.025.002
Behandeld door Ijmert Muilwijk
Telefoon 070 311 43 50
E-mail imuilwijk@energie-nederland.nl
Datum 26 maart 2025
Betreft Reactie op de consultatie Wetsvoorstel bestrijden energieleveringscrisis

Samenvatting Wet Bestrijding Energiecrisis

Energie-Nederland erkent het belang om goed voorbereid te zijn op eventuele verstoringen in het gassysteem. Een aantal van de voorgestelde maatregelen in het wetsvoorstel bestrijden energieleveringscrisis leidt echter zelf tot een verstoring van het gassysteem. Daarnaast ziet Energie-Nederland dat sommige maatregelen de betaalbaarheid van gas ernstig verstoren. De 3 belangrijkste punten waarvan Energie-Nederland met klem adviseert om aan te passen zijn:

- 1) Schrap de bevoegdheid voor de minister om een vulverplichting op te kunnen leggen
- 2) Voorkom verhoging administratieve lasten en onnodige verhoging van de gasprijzen door behoudt van meer grofmazige afbakening gasklanten
- 3) Maak een expliciet overzicht van de gevolgen voor betaalbaarheid en leveringszekerheid van een noodvoorraad voor gas

Maatregelen leiden tot verslechtering betaalbaarheid gas

Energie-Nederland maakt zich zorgen over de negatieve effecten die deze wet heeft op de betaalbaarheid voor de consument. Verhoging van administratieve lasten voor de energieleveranciers en verhogingen van transporttarieven door het stellen van vuldoelen en aanleggen van een noodvoorraad, worden uiteindelijk doorgerekend aan de consument. Ook creëert de wet onzekerheden voor de markt, wat ook een negatief effect heeft op prijsvorming. Dit komt bovenop de bijmengverplichting voor groen gas en ETS2 die de komende jaren

in de prijs verwerkt gaan worden. Verderop in dit document stelt Energie-Nederland meerdere versimpelingen voor, die dit effect iets kunnen dempen. Mocht het ministerie kosten willen doorbelasten aan energiebedrijven en de netbeheerder, dan worden deze kosten ook doorbelast aan de klant. Hiervoor is een overgangsregeling nodig en voldoende tijd tussen dat de wet wordt aangenomen en in werking treedt, zodat energiebedrijven ook de wettelijke en commerciële mogelijkheid hebben om kosten door te belasten. Bedrijven moeten niet de dupe worden van additionele systeemkosten door deze wet.

Voorkom doorslaan marktingrijpen op basis van eenmalige Russische sabotage

In het algemeen wil Energie-Nederland benadrukken dat het van belang is om zo veel mogelijk aan de markt over te laten. Dat levert de meest efficiënte, en daarmee goedkope, prijsvorming. De markt was tijdens de gascrisis in 2022 eerder de oplossing dan het probleem. Deze crisis werd veroorzaakt doordat een grote speler (Gazprom) juist niet marktgedreven handelde en een aantal gasopslagen niet vulde en minder gas leverde. Beide zijn veroorzaakt door geopolitiek gedrag van Rusland en niet door het falen van de interne EU-gasmarkt. De markt heeft juist bijgedragen om het probleem op te lossen doordat als gevolg van de schaarste de prijzen sterk zijn gestegen. Hierdoor kwam er meer LNG naar Europa en de vraag naar gas nam af. Mede door de flexibiliteit van alle marktpartijen is relatief snel de rust teruggekeerd. Energie-Nederland vraagt daarom terughoudend te zijn bij het opleggen van maatregelen waardoor de markt minder onbelemmerd kan werken. Zeker de mogelijkheid voor het introduceren van vulverplichtingen heeft negatieve gevolgen voor werking van de gasmarkt in algemene zin, de gasopslagmarkt, prijsvorming en de liquiditeit op het TTF.

Hieronder geeft Energie-Nederland per punt een uitgebreide reactie op basis van de categorisering in de Leeswijzer van het wetsvoorstel.

1) Afbakening van verschillende soorten gasklanten

Voor wat betreft het eventuele gebruik van een nieuwe methode voor de identificatie van economische activiteiten van niet-huishoudelijke afnemers: wat zijn belangrijke vereisten voor een eventuele nieuwe methode?

De afbakening van afnemersgroepen van gasklanten in Nederland wijkt net wat af van de Europese verordening gasleveringszekerheid uit 2017. Voor de bepaling van de omvang van de voorzieningen ten behoeve van onder andere de gasleveringsnorm wordt in Nederland tot op heden gebruik gemaakt van de vraag van de Nederlandse kleinverbruikers van gas. Ook andere landen hebben vaak een net wat afwijkende categorisering. Dat is bijna 10 jaar geen probleem geweest. Het is niet proportioneel om een systeemwijziging door te voeren op basis van het beperkte onderliggende probleem. Daarnaast is het zeer de vraag of de voorgestelde systematiek daadwerkelijk bijdraagt aan een beter

voorbereide afschakeling in het geval van een extreme gascrisis. Dat laatste zou het uitgangspunt moeten zijn.

Doel heiligt niet de middelen

De voorgestelde aanpassingen zijn zeer ingrijpend voor energieleveranciers. Energieleveranciers zouden in kaart moeten brengen welk type economische activiteit of economische activiteiten een eindafnemer van gas, niet zijnde een huishoudelijke afnemer, verricht. Het registreren van en actief bijhouden van wijzigingen levert enorme regeldruk op bij bedrijven, terwijl deze met alle wijzigingen in wetgeving al enorm hoog is. Zo gaan er wekelijks klanten weg en komen er klanten bij, dit is niet bij te houden in de systematiek zoals nu voorgesteld in de wet. De baten hiervan zijn onbekend en de kosten, die in de miljoenen lopen, moeten worden doorgerekend aan eindklanten. Ook is de informatie over wie kwetsbare afnemers zijn, vastgelegd in de Energiewet, niet openlijk beschikbaar voor energieleveranciers.

De voorgestelde systematiek is ook nog eens erg complex. Er zijn vaak meerdere SBI code's per KVK nummer. Tijdens Bescherm & Herstelplan (BH-G) discussies kwam naar voren dat er gemiddeld 5 SBI codes per KVK nummer zijn. De SBI code van de afnemer waarmee een contract is afgesloten, is niet altijd gelijk aan de SBI code van de gebruiker van dat gas. Denk aan een inkoop BV met als SBI code handel, die de inkoop doet voor een ziekenhuis. Dit ziekenhuis zal dan niet als beschermde afnemer gelden volgens deze methodologie, terwijl het dat wel is. Het simpelweg werken met SBI code gaat dan ook niet werken.

Het lijkt er ook op dat de ons omringende landen een minder complex systeem kiezen. Duitsland ¹ lijkt ook geen exacte invulling van de gasleveringsnorm te hanteren. Daar wordt gekozen voor het definiëren van beschermde klanten (huishoudens en bedrijven) o.b.v. een capaciteit grens van 500 kWh/uur (+50 m3/uur) en volume grens van 1,500 MWh/jaar (+150,000 m3/jaar). Dit sluit goed aan bij de kleinverbruik / grootverbruik (40 m3/h) grens welke Nederland nu al hanteert en waarbij kleinverbruik als beschermd wordt gezien.

Tot slot is een leverancier afhankelijk van de klant om alle codes correct door te geven en te beoordelen welke codes het meest relevant zijn. Leveranciers kunnen enkel informatie aan hun klanten vragen. Zij kunnen dit niet zelf vaststellen noch controleren. Mocht een klant dit niet of niet correct aanleveren dan kan een leverancier hier niets aan doen. Klanten kunnen hier zelfs misbruik van gaan maken. Het is dus maar de vraag of bijvoorbeeld de gasleveringszekerheidsnorm beter ten uitvoer kan worden gebracht dan nu het geval is.

¹ (zie: [Legal Framework for Security of Gas Supply - FNB Gas](https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Downloads/M-O/notfallplan-gas-bundesrepublik-deutschland.pdf?__blob=publicationFile&v=9) en https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Downloads/M-O/notfallplan-gas-bundesrepublik-deutschland.pdf?__blob=publicationFile&v=9)

Beter alternatief

In Nederland zijn de 280 bedrijven op het GTS-netwerk verantwoordelijk voor 65% van de zakelijke (potentieel niet-beschermd) afname van gas. De overige 250.000 bedrijven op de regionale netten nemen 35% van het de zakelijke afname voor hun rekening.

Het is verstandiger om i.p.v. bij honderdduizenden bedrijven na te gaan of zij mogelijk wel/niet beschermd zijn en afgeschakeld mogen worden, dit te beperken tot enkele duizenden (alleen de grotere grootverbruik aansluitingen of alle grootverbruikaansluitingen) en dus geen verdieping te doen naar bedrijven in de gebouwde omgeving (wat veelal kleinverbruik betreft). In totaal zijn er ruwweg 35.000 grote gas aansluitingen in Nederland (23.000 G2C aansluitingen, 6.000 GXX aansluitingen, en enkele duizenden GGV-aansluitingen).

Energie-Nederland stelt voor om voor de grootste 1000 of 2.000 afnemers (280 GTS aansluiting +2.000 grootste RNB-aansluitingen) daadwerkelijk een goede pre-kwalificatie/ categorisering te maken. Daarmee weten we op een moment van crisis daadwerkelijk snel wie er wel of niet moeten afschakelen in plaats van dat bedrijven dat zelf moeten gaan vaststellen.

Voor het invulling geven aan de Europese gasleveringszekerheid en solidariteitsnorm en andere verplichtingen kan een zeer goede inschatting gemaakt worden van de volumes van beschermde gebruikers. Er wordt op dit moment al door energieleveranciers in kaart gebracht welke kleinverbruikers huishoudens en “micro-ondernemingen” zijn. Die zijn sowieso beschermd. Er blijft een zeer beperkt volume over tussen deze beschermde gebruikers en de door Energie-Nederland voorgestelde pre-gekwificeerde grootste 2.000 gebruikers. Over dit beperkte volume kan simpelweg een schatting gemaakt worden van welk deel door beschermde en niet-beschermden wordt gebruikt.

Netbeheerder aan zet als er toch anders dan nu geregistreerd moet gaan worden

Als er specifiek dan nu het geval is geregistreerd moet gaan worden lijkt het logischer om dit door de netbeheerder te laten registreren, bijvoorbeeld in het kader van het aansluitregister. De netbeheerder ontvangt hiervoor alle contactgegevens inclusief e-mail en telefoonnummers van de betreffende aangeslotene via de leverancier in het nieuwe ATO proces voor kleine aansluitingen. Voor grote aansluitingen sluit de netbeheerder zelf de ATO met de aangeslotene en heeft al rechtstreeks contact en beschikt vanuit daar ook over contactgegevens.

Er zijn 3 redenen waarom registratie bij de netbeheerder logischer is:

1. Omdat eindafnemers vaak wisselen van leverancier zijn er minder herregistraties nodig als het bedrijf dit bij de netbeheerder doet.
2. Een rechtstreekse registratie van bedrijven bij de systeembeheerder vermindert de noodzaak tot extra data hand-over punten.
3. Het wetsvoorstel impliceert sowieso al dat de systeembeheerder een mogelijkheid moet bieden voor bedrijven om aan te geven of zij bescherming behoeven. Het via dubbele kanalen laten registreren (ook de energieleverancier) is suboptimaal en kostbaar.

Ziet u aandachtspunten in de voorgestelde systematiek?

Ja, zeer veel. Zie voorgaande antwoorden. Gasgestookte centrales moeten in ieder geval meegenomen worden in de benoemde pre-kwalificatie zodat vooraf duidelijk is of ze beschermd zijn of niet.

Volledige implementatie gasleveringsnorm

Energie-Nederland ziet zoals in hoofdstuk 1 van deze reactie weergegeven geen aanleiding om een hele registratiesystematiek te wijzigen om iets nauwkeuriger in beeld te brengen hoe de gasleveringszekerheidsnorm moet worden toegepast.

Op welke manier voorziet u nu de basislevering aan uw afnemers, ook onder extremere omstandigheden zoals voorzien in de gasleveringsnorm?

Energieleveranciers gaan contracten aan met eindklanten, zonder dat vooraf al geheel duidelijk is wat het exacte volume is wat afgenomen gaat worden. Dat hangt bij levering in de winter aan kleinverbruikers sterk af van de weersomstandigheden. Het is voor energieleveranciers van groot belang om de risico's goed te managen. Daar hoort bij om voldoende gas zeker gesteld te hebben voor levering aan eindklanten in koude winters. Sommige leden van Energie-Nederland slaan zelf gas op voor levering in de winter en anderen kopen direct wintergas in op de (termijn)markt. Dat kan bijvoorbeeld heel goed LNG zijn. Daarnaast controleert ACM ook of energieleveranciers hun risico's, inclusief die op een extreme winter, goed managen.

Verwacht u dat deze voorzieningen wijzigen als u voor beschermde afnemers in plaats van voor kleinverbruikers moet gaan treffen? Ziet u daarbij aandachtspunten?

Zoals in hoofdstuk 1 aangetoond zit er een grote overlap tussen kleinverbruikers en beschermde afnemers. De wijziging heeft vooral administratief veel impact. Op de voorzieningen zelf zal de impact minimaal zijn.

Wat is volgens u een goede verdeling tussen GTS en energieleveranciers wat betreft de piekleveringstaak?

Energie-Nederland ziet geen reden om de huidige piekleveringssystematiek te wijzigen. Het is daarom goed dat in het wetsvoorstel de piekleveringstaak bij GTS blijft.

3 Bevoegdheid verplichtende maatregelen uit BH-G

Het is goed dat in de wet noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit genoemd worden als voorwaarden voor het gebruik van de bevoegdheid tot treffen maatregelen ter bestrijding van een eventuele gascrisis.

In het wetsvoorstel staat dat zowel afkondiging als intrekking van een niveau van gascrisis plaatsvindt na overeenstemming in de ministerraad (artikel 2.3, eerste en tweede lid). Energie-Nederland begrijpt dat er checks en balances nodig zijn. De realiteit is wel dat een gascrisis zich ook snel kan ontploffen. Wij vragen ons daarom af welk scenario als uitgangspunt is genomen voor het opstellen van de processen en bevoegdheden.

Ook maakt Energie-Nederland zich zorgen dat maatregelen te snel worden getroffen, bijvoorbeeld onder politieke- en media druk, in plaats van de markt haar werk te laten doen. Dat kan een gascrisis juist verergeren met grote financiële gevolgen. Het is daarom van belang dat de ministerraad pas na goed overleg met de sector maatregelen neemt. Hoe onzekerder het mechanisme wanneer het crisismechanisme in werking treedt, hoe terughoudender partijen worden om (bijvoorbeeld) bergingen te contracteren.

4 Bevoegdheid tot treffen maatregelen ten behoeve van toepassing van het solidariteitsmechanisme

Energie-Nederland is het eens met de memorie van toelichting die stelt dat de EU een zeer goed werkende interne gasmarkt heeft. Als er zich een tekort aan gas voordoet in één lidstaat, bijvoorbeeld door een zeer koude winter in combinatie met uitval van een bron van gas, dan zal dit leiden tot het stijgen van de groothandelsprijs van gas in die lidstaat. Dit leidt er vervolgens toe dat marktdeelnemers gas naar de desbetreffende lidstaat zullen transporteren om het daar voor de hoogste prijs te verkopen. De markt zal dus in principe zelf het tekort aan gas opvangen. Het verlenen of ontvangen van solidariteit gaat naar verwachting van Energie-Nederland dan ook nooit gebeuren.

Voor de bevoegdheid voor de minister om gas te onteigenen gaat heel ver. De procedure biedt de mogelijkheid om pas na een periode van weken of maanden schadeloos gesteld te worden. Dit kan tot enorme liquiditeitsproblemen of faillissement bij de onteigende partij leiden, omdat er verplichtingen nagekomen moeten worden. Het lijkt ons daarom redelijker om direct op het moment van onteigenen de actuele marktwaarde ter beschikking te stellen aan de onteigende partij waarop na een schadeloosstelling door de rechter nog correcties op aangebracht kunnen worden. Het zou ook goed zijn als in het

wetsvoorstel (of de toelichting) wordt aangegeven hoe de relatie tot het afroepen van force majeure is.

Energie-Nederland constateert dat de prijsstelling voor het solidariteitsgas die een energieleverancier ontvangt niet naar boven is begrensd in de wet, zodat het in theorie mogelijk zou zijn dat de prijs hoger kan liggen dan de spotprijs in de markt. Wel wordt er in de memorie van toelichting uitgebreid bij stilgestaan dat leveranciers kunnen omvallen bij een te ongunstig doorbelastingstarief en dat daarom een gedeelte van die kosten ook via de algemene middelen kan lopen. Energie-Nederland stelt wel voor in het wetsvoorstel duidelijk te stellen dat de prijsstelling nooit hoger kan liggen dan de markt spotprijs, zodat leveranciers vanuit de wet beschermd zijn tegen hogere doorbelastingstarieven voor gas dan de marktprijs.

De kosten van solidariteitsgas (in het geval dat Nederland solidariteitsgas ontvangt) zijn potentieel heel hoog: hoe kunnen deze kosten eerlijk verdeeld worden?

Dergelijke kosten via de gastransporttarieven verdelen wordt dermate ingrijpend dat het de Europese interne markt voor gas langjarig kan verstoren. Kosten voor solidariteitsgas moeten niet betaald worden via de transportbeheerder of de energieleveranciers, dit betekent namelijk te veel prijsstijgingen. Dit zou dan gedragen moeten worden door de overheid.

5) Bevoegdheden voor maatregelen t.b.v. EU-noodmaatregelen

Energie-Nederland begrijpt dat er onvoorziene omstandigheden zijn waarvoor in de wet een “haakje” gemaakt moet worden. Zeker als het gaat om een bevoegdheid om bij ministeriële regeling tijdelijke maatregelen te treffen om uitvoering te kunnen geven aan door de Europese Unie getroffen tijdelijke (nood)maatregelen ter borging van de gasleveringszekerheid of ter bestrijding een afgekondigd niveau van gascrisis.

6) Bevoegdheden voor aanvullende nationale tijdelijke maatregelen

Voor aanvullende nationale tijdelijke maatregelen ziet Energie-Nederland minder noodzaak dan voor bevoegdheden voor in de Europese Unie getroffen tijdelijke (nood)maatregelen. Energie-Nederland roept op tot terughoudendheid bij het nemen van aanvullende nationale maatregelen, omdat de kans groot is dat het tot meer problemen leidt dan oplossingen. Het moeten doorlopen van een normaal wetgevingsproces zal eerder tot rationalisering van besluitvorming werken dan een versnel proces op vooraf weggeven bevoegdheden.

7) Maatregelen ten behoeve van het borgen van het vullen van de Nederlandse gasopslagen

Nationale vuldoel

Energie-Nederland is kritisch op het te rigide vaststellen van vuldoelen op zowel Europees als nationaal niveau. Ondanks de onschuldige uitstraling van doelen kan dit informatie verschaffen voor ongewenste prijssignalen. Het rigide EU vuldoel lijkt actief bij te hebben gedragen aan de negatieve zomer-winter spread voor '25/'26. Door het vaststellen van nationale of Europese vuldoelen wordt ingegrepen in de normale werking van de markt. De aankondiging van de Duitse Market operator THE in Februari 2025 laat mooi zien hoe maatregelen tot het tegenovergestelde effect kunnen leiden: Door de aankondiging van een mogelijke subsidiemaatregel ging de gasmarkt ervan uit dat de vraag in de zomer veel hoger zou worden en ging de zomerprijs fors omhoog. Daardoor was het voor partijen niet meer interessant om überhaupt gasopslag capaciteit te contracteren, laat staan te vullen of het gas in opslag te laten. De aankondiging van THE had dus uiteindelijk juist het tegengestelde effect van wat het beoogde te doen, namelijk het vullen van gasopslagen door de markt.

Als er toch een vuldoel wordt vastgelegd wordt, moet dit wel op basis van de juiste gronden gebeuren. Zo wordt in de memorie van toelichting aangegeven dat het vuldoel mede gebaseerd wordt op het jaarlijkse overzicht van de leveringszekerheid van gas dat GTS aan de minister op basis van artikel 3.66, eerste lid, van de Energiewet. Energie-Nederland wil graag onder de aandacht brengen dat onder de analyse van GTS ook (subjectieve) aannames schuilgaan. Bijvoorbeeld de aanname dat import wordt gebaseerd op basis van historische

(flow) gegevens in plaats van de potentiële flows die gebaseerd zijn op de technische transportcapaciteit van GTS. Ook wordt onvoldoende rekening gehouden met de marktreactie bij schaarste. Hoge prijzen zullen dan extra aanbod aantrekken, maar ook resulteren in een lagere vraag. Er ontstaat een nieuw marktevenwicht.

Energie-Nederland stelt daarom voor dat het GTS advies verplicht aan de markt geconsulteerd moet worden en de minister ook alternatieve zienswijze van marktpartijen en representatieve organisaties meeneemt bij het vaststellen van een eventueel vuldoel. Ook moet bij het vaststellen nadrukkelijk aangegeven worden dat het doel tegen potentieel hoge kosten gerealiseerd moet worden (zie alinea 1 van dit blok).

Schrap mogelijkheid om vulverplichting op te leggen

De MvT erkent terecht dat het uitgangspunt is en blijft dat het vullen van gasopslagen zo veel mogelijk aan de markt over gelaten moet worden. In dat licht is het onduidelijk waarom er, gegeven dit uitgangspunt en de rol die EBN heeft, noodzaak is om ook nog de mogelijkheid te creëren om een verplichting aan aardgasbedrijven of grote afnemers op te leggen.

Energie-Nederland stelt voor om de optie voor het invoeren van een vulverplichting geheel te schrappen. Een vulverplichting leidt in alle gevallen (aan wie deze ook opgelegd wordt) tot een desastreuze uitkomst en marktverstoring die zijn effect zal hebben op de prijsvorming van gas:

- ☐ Een vulverplichting voor capaciteitshouders creëert een tegenovergestelde prikkel zoals Kyos eerder adviseerde aan het kabinet. Het is zeer de vraag of deze partijen in de toekomst capaciteitshouder willen blijven als zij geconfronteerd kunnen worden met een vulverplichting omdat de financiële risico's zeer groot kunnen zijn. Ook zullen marktpartijen er eerder voor kiezen om de Nederlandse TTF te mijden met alle negatieve gevolgen voor de liquiditeit van het TTF en hogere risicopremies.
- ☐ Een vulverplichting voor shippers (of netgebruikers genoemd in de consultatie) zoals GTS dit in haar rapport leveringszekerheid van 2024 voorstelt leidt tot de onhoudbare situatie dat de kosten van deze verplichting niet (per definitie) doorgelegd kunnen worden aan de leveranciers/ eindklanten. Hierdoor kunnen shippers omvallen, borgstellingen verhogen, en het aanbod van beschikbare shippers voor leveranciers verlagen. Allen leiden tot een hogere gasprijs voor eindklanten. Daarnaast lijkt het bijhouden en handhaven van een dergelijke verplichting een haast onmogelijke klus.
- ☐ Ook een vulverplichting voor energieleveranciers gaat zeer versturend werken doordat niet alle retailpartijen in staat zijn om aan een dergelijke verplichting te voldoen:

- Het kopen en opslaan van gas (vooral in het geval van hoge gasprijzen) in een gasopslag is kapitaalintensief en zeker niet alle gasleveranciers (vooral kleine) hebben toegang tot dergelijk kapitaal.
- Niet alle leveranciers hebben de kennis en het personeel om opslagcapaciteit te boeken en beslissingen te nemen over productie of injectie van gas in een opslag. Meerdere (kleinere) energieleveranciers aan kleinverbruikers besteden inkoop en programmaverantwoordelijkheid uit en hebben geen directe ervaring met het huren van gasopslagen. Dit maakt verplichte deelname voor deze partijen nog ingewikkelder en zou spelers uit de markt kunnen verdrijven. Dit kan uiteindelijk leiden tot een minder concurrerende markt en hogere prijzen.
- De klantenportefeuille van een leverancier kan snel veranderen (vooral bij kleinere leveranciers). Het definiëren van een opslagverplichting in dat kader is niet eenvoudig en zou ook vereisen dat opslag bijna altijd kan worden gekocht.

- *Welke extra kosten maakt u als u gas moet opslaan op basis van een vulverplichting?*

Dat hangt af van de vulverplichting. Daarnaast vooral van de zomer/winter spread. Net name als bedrijven onvrijwillig tegen de spread in moeten vullen zullen er zeer hoge kosten verbonden zijn aan een vulverplichting. Het betekent dan namelijk dat ze gas moeten opslaan waar naar alle waarschijnlijkheid geen vraag in de komende winter. Dit gas moet gefinancierd worden en er wordt minder efficiënt met geboekte opslagcapaciteit omgegaan. De omvang van deze extra kosten hangt af van de specifieke vulverplichting. Er is in het wetsvoorstel geen regeling opgenomen om deze kosten te vergoeden. Dat lijkt praktisch ook niet goed uitvoerbaar.

- *Op welke manier zou een vulverplichting volgens u het beste kunnen vormgegeven?*

Zie algemene tekstblok "Schrap mogelijk om vulverplichting op te leggen". Energie-Nederland is tegen de optie om een vulverplichting op te leggen. Mocht het ministerie overgaan tot een vulverplichting voor capaciteitshouders, is het van groot belang dat partijen dit weten voordat zij opslag kunnen contracteren. Als er na de vuldatum een vulverplichting komt, worden de voorwaarden van het contract drastisch gewijzigd en is de opslagcapaciteit veel minder waard. Bedrijven lopen grote risico's, kunnen hiermee veel geld verliezen, en worden terughoudend in het jaar daarna en dat is precies niet wat het ministerie wil bereiken met deze wet.

Onderhandelde derdentoegang

Energie-Nederland is het eens met dat (seizoens)gasopslagbedrijven in beginsel altijd verplicht zijn te onderhandelen over toegang tot hun opslag,

Vultaak EBN

De uitgangspositie van Energie-Nederland is dat de markt voor leveringszekerheid en betaalbaarheid zorgt en dat aanvullende maatregelen alleen maar tot een verslechtering in plaats van verbetering voor consumenten leidt. De inzet van EBN die handelt volgens de uitgangspunten van een normale marktpartij ziet Energie-Nederland wel als minst verstorende maatregel.

Alleen EBN kan eventueel, omdat zij 100% staatsbedrijf is, ook als vulagent opereren als daarmee nog meer marktverstorende maatregelen kunnen worden voorkomen. EBN kan zowel op interruptible basis als op firm basis toegang kunnen krijgen tot de gasopslagen. In het ene geval vult de vulagent alleen als commerciële partijen dat niet doen. In het tweede geval opereert EBN als 'normale' commerciële partij. Aan beide opties zitten verschillende voor- en nadelen. Uitgangspunt van Energie-Nederland is dat zoveel mogelijk ruimte aan marktpartijen overgelaten moet worden en heeft daarmee de voorkeur voor een vulagent met (wettelijke) toegang op interruptible basis. Als exorbitante maatregelen als vulverplichtingen voorkomen kunnen worden door een deel firm capaciteit te boeken voor het doorrollen van opgeslagen gas is dat ook acceptabel.

Noodvoorraad

- *Wat is de impact van een heffing ter bekostiging van de noodvoorraad op uw bedrijfsvoering?*

Deze heffing zullen de leden van Energie-Nederland uiteindelijk doorrekenen in de prijs voor de consument. De mate van voorspelbaarheid van de kosten zal bepalen of hier ook nog een risico-opslag overheen gerekend moet worden.

- *Hoe beoordeelt u de toegevoegde waarde van een noodvoorraad?*

De zin en onzin van een noodvoorraad hangt samen met voor welk probleem het een oplossing biedt. Het begrip van Energie-Nederland is dat deze noodvoorraad ingezet kan worden in het vrijwel ondenkbare scenario dat de markt niet via het prijsmechanisme vraag en aanbod in balans kan brengen. In dat scenario is de bijdrage van een noodvoorraad overigens zeer beperkt. De kans dat in een dergelijk scenario de bergingen leeg zijn is zeer klein (dus deze zullen bijspringen) en mocht dat toch het geval zijn, dan zou er wellicht (tijdelijk) extra kussengas gewonnen kunnen worden uit een berging, mits dat toegestaan is.

GTS doet jaarlijks vrij extreme stresstests voor het gasnetwerk, waarbij klanten ook bij een extreem hoge vraag met een gelijktijdig verstoord aanbod beleverd kunnen worden. Hier is nog niet eens in meegenomen dat bij schaarste ook de vraag significant terug zal lopen. Energie-Nederland is daarom tot op heden kritisch geweest over de noodzaak voor een strategische reserve. Tegelijkertijd is de gasmarkt wel sterk veranderd en daarom doet Energie-Nederland samen met CE-Delft onderzoek naar de nut en noodzaak en de voor- en nadelen van strategische reserves. De onderzoeksresultaten en de daarop vastgestelde positie van Energie-Nederland zullen in mei/juni '25 met het ministerie van KGG gedeeld worden.

- *Wie zou de extra kosten van een noodvoorraad moeten dragen?*

Aangezien de baten zowel voor het gas- als elektriciteitsstelsel zijn als voor omringende landen is het niet verantwoord om enkel de Nederlandse gas aangesloten voor een noodvoorraad te laten betalen. Zeker niet in de context van de toch al de pan uit rijzende transporttarieven. De kosten moeten daarom via de algemene middelen van Nederland en omringde landen gedekt worden.

8)Bevoegdheid om heffing op te leggen voor bekostiging tijdelijke vulmaatregelen

Ziet u andere mogelijke maatregelen om de kosten van de tijdelijke vulmaatregelen te laten belanden bij de eindgebruikers van het met de tijdelijke vulmaatregelen opgeslagen gas en zo ja welke?

Ja, in de algemene middelen of wellicht meer specifiek de energiebelasting gas. Mocht er toch een heffing komen op exit punten dan is Energie-Nederland het eens met dat exitpunten naar het buitenland (interconnectoren) en naar gasopslagen worden uitgesloten van heffingen en de heffing beperkt wordt tot eindgebruikers.

Als de kosten toch via de transporttarieven verrekend worden ziet Energie-Nederland graag dat KGG in de Energiewet de regionale systeembeheerders aanwijst als netgebruiker. Daarmee komen de LNB-transportkosten via cascadering bij de RNB terecht welke deze kosten dan vervolgens opneemt in de RNB-transportkosten welke jaarlijks opnieuw herzien kunnen worden waarmee de kosten ook volledig bij de eindgebruikers terecht kunnen komen. Via de huidige netgebruiker definitie komen deze kosten bij de BRP terecht welke deze weer doorlegt aan de leverancier welke deze kosten bij reeds afgesloten vaste prijs overeenkomsten niet meer kan doorbelasting aan de eindgebruiker en wat als ongewenst gezien wordt.

9)Vergroten aandeel EBN in exploratie gaswinning op zee

Energie-Nederland is het helemaal eens dat EBN een groter aandeel kan nemen in de exploratie van gaswinning op zee.

10. Criteria en procedure gebruik bevoegdheden bestrijden gascrisis

Implementatie: in hoofdstuk 15 geeft het ministerie aan dat de wet, in geval van nood, direct geïmplementeerd worden. Energie-Nederland begrijpt de wens van de overheid om snel te willen handelen in geval van een crisis. Bij een 'normale' implementatie, moet de wet minimaal 12 maanden voor de start van een gasvoorraad jaar (april) in werking treden. Als de wet in werking treedt binnen die 12 maanden, worden bestaande contracten beïnvloed met financiële gevolgen.

11. Het verkrijgen, gebruiken en delen van informatie

Zie antwoorden onder hoofdstuk 1 en 2 van deze reactie. Energie-Nederland bestrijdt de noodzaak voor het verkrijgen, gebruiken en delen van de beschreven informatie.

12. Toezicht, handhaving en rechtsbescherming

Voor de Wet bestrijden energieleveringscrisis is in het voorstel voorzien in toezicht door ACM, tenzij de minister bij specifieke maatregelen anders bepaalt. Energie-Nederland deelt dat de ACM gezien haar kennis van en ervaring met de energiemarkt de meest geschikte toezichthouder.

In de wet zijn ook sancties voorzien voor het geval maatregelen niet uitgevoerd worden. In deze context herhaalt Energie-Nederland het belang van een goede pre-kwalificatie van de grootste gasafnemers. Linksom of rechtsom wordt het een chaos in een gascrisis. Heel strikt gaan handhaven op naleving wordt dan zowel moeilijk uitvoerbaar als acceptabel. Juist als de belangrijkste afnemers goed geïnventariseerd en geïnformeerd zijn over hun status tijdens een crisis is er ook beter te handhaven.

In de kleinverbruik markt is niet verplicht om de (slimme) meter op afstand uit te laten lezen en dat gebeurt in zo'n 12% ook niet. Leveranciers en netbeheerders hebben dus geen zicht op (direct) verbruik als de klant dat niet wil. Hoe gaat de overheid vraagbeperking opleggen als dit niet te controleren is?

Gebruik van data van de GUE (gegevensuitwisseling entiteit) wordt genoemd. De GUE ziet op commerciële verbruiksdata (en niet zo zeer op data van de gereuleerde sectorprocessen) waarvoor als AVG rechtsgrond toestemming van de klant nodig is. Hoe verhoudt zich deze toestemming tot het gebruik van de data voor het crisismechanisme en wat is dan de AVG rechtsgrond?